

Aile Bütünlük (Tutarlılık) Duygusu Ölçeği (ABDÖ-K)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Aile Bütünlük (Tutarlılık) Duygusu Ölçeği (ABDÖ-K)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16364>

Özet

Aile Bütünlük (Tutarlılık) Duygusu Ölçeği Kısa Formu (ABDÖ-K), orijinal ölçeğin Türk kültürüne uyarlanması amacıyla 2007 yılında A. Rezan Çeçen tarafından geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Bu kısa form, bireylerin aile sistemlerini bir bütün olarak algılama biçimlerini ve bu sistem içindeki tutarlılık, düzen ve öngörülebilirlik hislerini ölçmeyi hedeflemektedir. Ölçek, 12 maddeden oluşmakta ve aile içi ilişkileri, dayanıklılık ve stresle başa çıkma konularında yapılan araştırmalara önemli katkılar sağlamaktadır.

Uyarlama çalışması, ölçeğin Türk örneğinde yüksek düzeyde geçerlik ve güvenirlilik özelliklerine sahip olduğunu göstermiştir. Elde edilen güvenirlilik katsayıları ve faktör yükleri, ABDÖ-K'nin aile bütünlük duygusu yapısını başarıyla bir şekilde ölçtüğünü teyit etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Aile Bütünlüğü, Aile Tutarlılığı, **Uyarlama**, Geçerlik, Güvenirlilik, Kısa Form, Psikometrik Ölçek, Aile İlişkileri.

Yazarlar

A. Rezan Çeçen

Amaç

Aile Bütünlük (Tutarlılık) Duygusu Ölçeği (ABDÖ-K)'nin temel amacı, bireylerin kendi aile ortamlarında deneyimledikleri bütünlük ve tutarlılık seviyesini belirlemektir. Bu ölçüm, ailenin iç dinamiklerinin ne kadar anlaşılır, yönetilebilir ve duygusal olarak anlamlı algılandığını ortaya koyar. Yüksek bütünlük duygusu, aile üyelerinin kriz durumlarında dahi aile yapısını sağlam ve güvenilir olduğu inancıyla yansıtılır.

Uyarlama çalışmasının birincil amacı ise, uluslararası alanda kabul görmüş olan bu yapıyı ölçek kısa formun, Türk kültürüne özgü dil ve yapısal geçerliliğini sağlamaktır. Bu sayede, aile sağlığı ve psikolojisi alanında çalışmaları için standardizasyonu yapılmış, güvenilir bir ölçme aracı literatüre kazandırılmıştır.

Yapı

Ölçek, psikolojideki "Tutarlılık Duygusu" (Sense of Coherence - SOC) kavramının aile yaşamına uygulanmış hali olan **Aile Bütünlük Duygusu** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, Antonovsky'nin kavramsal çerçevesinden türemiştir ve ailenin bir bütün olarak nasıl algılandığını, yani aile yaşamındaki olayların ne kadar öngörülebilir ve düzenli olduğunu ifade

eder.

Aile bütünlük duygusu, üç temel bileşeni içermekle birlikte, kısa formda genellikle tek bir genel faktör altında toplanır: **Anlamlılabilirlik** (ailedeki olayların mantıklı ve açıklanabilir olması), **Yönetilebilirlik** (aile kaynaklarının stresle başa çıkmaya yetecek düzeyde olması) ve **Anlamlılık** (aileye yatırım yapmanın ve aile sorumluluklarının değerli görülmesi). Ölçek, bu derin psikolojik yapıyı 12 madde aracılığıyla kısa ve etkin bir biçimde değerlendirmektedir.

Geçerlik

ABDÖ-K kısa formunun yapı geçerliği, faktör analizi yöntemiyle incelenmiştir. Yapılan analizler, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen temel yapıyı başarıyla bir şekilde temsil ettiğini göstermektedir. Maddelere ait faktör yükleri, .49 ile .74 arasında değişmektedir. Bu yük değerleri, psikometrik açıdan kabul edilebilir düzeyde olup, maddelerin tek bir boyuta yüksek derecede katkı sağladığını ve ölçeğin yapısal olarak sağlam olduğunu kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği, birden fazla istatistiksel yöntem kullanılarak hesaplanmıştır. Elde edilen güvenirlilik katsayıları, ölçeğin yüksek düzeyde tutarlı ve güvenilir bir araç olduğunu göstermektedir:

Çı tutarlılık için en yaygın kullanılan yöntem olan **Cronbach alfa** güvenirlilik katsayısı .80 olarak hesaplanmıştır. Bu değer, sosyal bilimler araştırmaları için genel olarak çok iyi bir güvenirlilik düzeyi olarak kabul edilmektedir.

Guttman güvenirlilik katsayısı .75 olarak bulunmuştur.

Spearman güvenirlilik katsayısı ise yine .75 olarak hesaplanmıştır.

Bu katsayılar, ölçeğin farklı güvenirlilik ölçütlerinde tutarlı sonuçlar ürettiğini ve zaman içinde kararlı ölçümler yapma yeteneğine sahip olduğunu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Uyarılma çalışmasında uygulanan faktör analizi, Aile Bütünlük Duygusu yapısının tek boyutlu bir modelle açıklanıp açıklanamayacağını belirlemeyi amaçlanmıştır. Elde edilen sonuçlar, 12 maddenin tamamının yüksek **faktör yükü** değerleri (.49 ile .74) sergileyerek tek bir temel faktör altında toplandığını göstermiştir. Bu durum, ölçeğin kısa formunun, aile bütünlük duygusunu genel bir yapı olarak ölçme amacına uygun olduğunu teyit etmektedir.

Faktör yüklerinin yüksek olması, her bir maddenin ölçülen temel yapıyı temsil etme gücünün yüksek olduğunu ve ölçek içindeki maddelerin birbirleriyle güçlü bir korelasyon içinde çalıştığını göstermektedir.

göstermektedir. Bu yapısal doğrulama, ölçeğin Türk kültüründeki geçerliliğine önemli bir katkı sunmaktadır.

Araç

Test Type: Uyarılama

Format: Kısa form, toplam 12 maddeden oluşmaktadır.

Language Available: Türkçe

Population Group: Yetişkin Popülasyon

Age Group: Çalışma kapsamında belirtilmemiştir, ancak genel olarak yetişkin ve üniversite öğrencisi örneklemelerinde kullanıma uygundur.

Population Details: Ölçek, 1 (kesinlikle katılmıyorum) ve 7 (kesinlikle katılıyorum) arasında değişen 7'li **Likert tipi** derecelendirme formatını kullanmaktadır. Yüksek puanlar, bireyin ailesini daha bütün, tutarlı ve işlevsel algıladığı anlamına gelmektedir.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Bütünlük Duygusu, Aile Sistemi, Psikometrik Özellikler, 7'li **Likert Ölçeği**, **Cronbach Alfa**, Çeviri ve Uyarılama.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: arcecen@cu.edu.tr

Correspondence Address: A. Rezan Çeçen, Çukurova Üniversitesi (E-posta adresinden çekilme yapabilirsiniz).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe'ye uyarılama çalışması 2007 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımına dair izinler ve olası ücret bilgileri için sorumlu yazar A. Rezan Çeçen ile e-posta yoluyla doğrudan iletişime geçilmesi önerilmektedir. Akademik kullanım genellikle yazarın iznine tabidir.

Kaynaklar

Çeçen, R. (2007). Aile Bütünlük (Tutarlılık) Duygusu Ölçeği (ABDÖ-K) k?sa formunun Türkçe'ye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çal??malar?. *Kuram ve Uygulamada E?itim Bilimleri*, 7(3), 1199-1220.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası a?a??daki bağlantıdan indirilebilir: [aile-butunluk-tutarlilik-duygusu-olcegi-abdo-k-toad.pdf](#)

Aile Bütünlük (Tutarlılık) Duygusu Ölçeği (ABDÖ-K) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek toplam 12 maddeden oluşmaktadır. Maddelerin telif hakkı nedeniyle orijinal metinleri bu alanda sunulmamıştır. Maddelerin tamamına erişim, kaynakçada belirtilen makale üzerinden sağlanabilir.